

BACK YOUR CITY¹

ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Η «ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΑΝΟΧΗ», Η ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΥΛΤΟΥΡΕΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Το πιο επικίνδυνο πράγμα, από αυτό που ονομάστηκε «ανταρσία των δεκαετιών του '60 και '70» δεν ήταν οι επιμέρους εξεγέρσεις στις δυτικές μητροπόλεις. Δεν ήταν η πολιτιστική και σεξουαλική επανάσταση των '60s. Δεν ήταν οι εργοστασιακοί αγώνες των λευκών εργατών. Το πιο επικίνδυνο ήταν η ανασύνθεση της εργατικής τάξης με κέντρο τον πολυεθνικό της χαρακτήρα. Το πιο επικίνδυνο από όλα ήταν η πολιτική ηγεμονία των κατωτέρων στρωμάτων της εργατικής τάξης, του «άλλου εργατικού κινήματος». Γι' αυτό έπρεπε να διαλυθεί οποιαδήποτε τέτοια οργανωτική ανασύνθεση.

Από τη δεκαετία του '70 κι έπειτα, τα κράτη άνοιξαν τις αγκάλες τους και δέχθηκαν πανηγυρικά στους κόλπους τους σχεδόν το σύνολο της «αριστεράς των κινημάτων», η οποία ανέλαβε έκτοτε τον ρόλο του επιτηρητή της εργατικής τάξης. Ταυτόχρονα, βέβαια, εξαπέλυσε και μία στρατηγική επίθεση. Η επίθεση αυτή περιλάμβανε την παρανομοποίηση του πολυεθνικού προλεταριάτου· με ιδιαίτερη έμφαση στην εργατική νεολαία.

Η αυστηροποίηση της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά αποτέλεσε το κύριο όχημα ελέγχου και πειθάρχησης. Η απαγόρευση των ναρκωτικών, αυτό το πειθαρχικό εργαλείο που ανακαλύφθηκε κατά τον μεσοπόλεμο, τέθηκε εκ νέου σε σκληρή εφαρμογή, την ίδια στιγμή που οι γειτονιές παντού στη Δύση πλημμύριζαν με κάθε είδους ντρόγκα. Για τους νεαρούς κατοίκους των γειτονιών και των γκέτο, ο τεράστιος εκβιασμός ήταν ένας: «Πώς το θέλεις το κασέρι; Με σκλαβιά ή νταλαβέρι;».

Η απαγόρευση των ναρκωτικών δεν ήταν κάποιου είδους προστασία της δημόσιας υγείας από επικίνδυνες ουσίες. Αντίθετα, δημιουργούσε ένα πεδίο παράνομων δραστηριοτήτων και υλικών συμφερόντων υπό τον έλεγχο των μπάτσων και των μυστικών υπηρεσιών, εντός του οποίου η νεολαία από τις εργατικές κατοικίες και τις φτωχογειονιές εγκλωβιζόταν από την εφηβεία καθώς είχε ελάχιστες άλλες επιλογές. «Εγκλωβισμένος σε μια καβάτζα με φιζάκια και αλάνια, εγκλωβισμένος σε μια καβάτζα με ντρόγκια», έφτυνε ο driller MizOrMac στο *War*. Μέσα σε αυτό το κρατικά οργανωμένο περιβάλλον απαξίωσης και εγκληματοποίησης, τα παιδιά της γειτονιάς έπρεπε να επιβιώσουν.

Αυτό που οι μπάτσοι και οι κοινωνιολόγοι ονόμασαν «συμμορία» ήταν η μορφή οργάνωσης, κοινωνικής ανατίμησης και υπαρξιακής επιβίωσης της

εργατικής νεολαίας. Ο τόπος που γεννήθηκε η κουλτούρα του χιπ χοπ, το Μπρονξ στη Νέα Υόρκη τη δεκαετία του 1970, συμπύκνωνε αυτές ακριβώς τις συνθήκες που μπορούσε κανείς να συναντήσει παντού σε όλα τα μήκη και πλάτη της καπιταλιστικής Δύσης. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι έκτοτε η πολυεθνική εργατική νεολαία σε διαφορετικούς τόπους και χρόνους ταυτίστηκε με την κουλτούρα του χιπ χοπ.

Τα ναρκωτικά αποτελούσαν πάντα τη δικαιολόγηση της συνεχούς αστυνομικής παρενόχλησης στις γειτονιές. Το «μήπως κουβαλάτε τίποτα παράνομο;» που ακούμε από τους μπάτσους στις γειτονιές και τις πλατείες, αποτελεί κομμάτι ενός ευρύτερου σχεδίου δημόσιας τάξης που υιοθέτησαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο όλα τα κράτη από τη δεκαετία του 1970 κι έπειτα. Οι μπατσοειδικοί ονόμασαν αυτή την πολιτική «πολιτική της μηδενικής ανοχής και «θεωρία των σπασμένων τζαμιών». Και ήταν μια πολιτική που μετέτρεπε την μικροπαραβατικότητα σε πρώτη αστυνομική προτεραιότητα, ενώ ταυτόχρονα κινητοποιούσε τις τοπικές αρχές και τη μεσαία τάξη σε μία συμμαχία με τους μπάτσους, προκειμένου η απείθαρχη εργατική νεολαία να παραμένει βουβή στον κοινωνικό πάτο.²

Αλλά δεν τους έκαναν τη χάρη. Η κουλτούρα του χιπ χοπ με τις διάφορες τοπικές παραλλαγές της έγινε το όχημα επιβίωσης, έγινε η φωνή της εργατικής νεολαίας, ο τρόπος έκφρασης της δρομίσιας γνώσης, του στυλ της αληθείας, η έκφραση της περηφάνιας της γειτονιάς.³ Μέσα από την ιστορία της γέννησης της κουλτούρας του χιπ χοπ στις ΗΠΑ μπορεί κάποιος να ανατρέξει στην ιστορία της δημόσιας τάξης στη «Γη της Ελευθερίας». Το χιπ χοπ, άλλωστε, μπορεί με έναν τρόπο να γίνει αντιληπτό ως μια έμπρακτη εναντίωση σε αυτές τις πολιτικές. Σκαλίζοντας, λοιπόν, την ιστορία των πολιτικών της δημόσιας τάξης, θα στρέψουμε το βλέμμα μας στην Αγγλία και ιδιαίτερα στο Λονδίνο, ίσως την πιο πολυεθνική πρωτεύουσα του κόσμου, εκεί όπου μιλιούνται πάνω από 300 διαφορετικές γλώσσες.

Η ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΑΝΟΧΗ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ: «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΤΡΙΑΙΝΑ», ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Καθώς η καπιταλιστική κρίση ήταν σε πλήρη εξέλιξη τη δεκαετία του '70, η πολυεθνική εργατική τάξη στην Αγγλία δεχόταν μία επίθεση παρόμοια με αυτή στο Μπρονξ. Το επίκεντρο της απείθαρχης νε-

RESPECT Give respect Got respect

Στιγμιότυπο από βίντεο των νικητών των βραβείων ρουφιανιάς που θέσπισε το αγγλικό κράτος στα πλαίσια της καμπάνιας "Respect Agenda" το 2006. Η "Respect Agenda" ήταν μια ακόμα πρωτοβουλία των εργατικών του Τόνι Μπλερ που έβαζε ως πρώτη προτεραιότητα τη μικροπαραβατικότητα και τη ρουφιανιά, μια εκδοχή της «μηδενικής ανοχής» στην Αγγλία. Οι ρουφιάνοι στο βίντεο λένε: "Καταφέραμε να κάνουμε την αστυνομία, την τοπική κοινότητα, τα σχολεία να συμμετέχουν...», «Κρατούσαμε ημερολόγια μέχρι να έχουμε επαρκή στοιχεία...», "Η τοπική ομάδα αστυνόμευσης... αγόρασε ένα μηχάνημα αφαίρεσης γκραφίτι. Στον ελεύθερο χρόνο μου, αφού κλείσω το μαγαζί μου παίρνω το μηχάνημα και βγαίνω στη γειτονιά".
Πηγή respect.gov.uk

ολαίας ήταν το Μπρίξτον στα προάστια του Λονδίνου. Ήδη από το 1978, η μελλοντική πρωθυπουργός Μάργκαρετ Θάτσερ υποσχόταν ακόμη μεγαλύτερη αστυνόμευση στους μετανάστες, οι οποίοι «έχουν πλημμυρίσει» την Αγγλία.⁴ Πράγματι, οι παρενοχλήσεις της αστυνομίας μέσω εξακριβώσεων άρχισαν να αποτελούν τη μόνιμη στρατηγική των άγγλων μπάτσων. Τον Απρίλιο του 1981, η Μητροπολιτική Αστυνομία του Λονδίνου ξεκίνησε την επιχείρηση «Πλημμύρα 81» η οποία επικεντρώθηκε, εκτός των άλλων, στο Μπρίξτον: μέσα σε πέντε μέρες γίνανε 943 εξακριβώσεις και 82 συλλήψεις με βάση ένα νόμο του 1824 που επέτρεπε τον έλεγχο και την σύλληψη οποιουδήποτε θεωρούνταν ύποπτος για τη διάπραξη εγκλήματος ακόμα και αν δεν είχε κάνει απολύτως τίποτα.

Οι επικεφαλές της επιχείρησης «Πλημμύρα 81»

Τις power οι τις power

The hoodie was everywhere during the UK riots. But how did a simple, utilitarian item of clothing become the ultimate symbol of the future and menace?

Η συζήτηση για τα «παιδιά με τις κουκούλες» είχε πάρει φωτιά στην Αγγλία μετά την εξέγερση του Τότνεαμ του 2011. Δεν ήταν λίγοι αυτοί που αναγνώριζαν ότι η κουκούλα ήταν τελικά ένα μέσο προστασίας απέναντι στην εμμονή που διέκρινε την αγγλική κοινωνία να βάζει παντού κάμερες ασφαλείας CCTV. Ο συνολικός αριθμός των καμερών στην Αγγλία είναι άγνωστος. Υπολογίζεται ότι μπορεί να υπάρχουν μέχρι και πέντε εκατομμύρια κάμερες, ενώ ένα άτομο σε μια πόλη σαν το Λονδίνο μπορεί να βιντεοσκοπείται ως και πάνω από 100 φορές κατά τη διάρκεια μιας βόλτας.

όμως δεν είχαν υπολογίσει καλά την οργή της ντόπιας νεολαίας. Σε μία εξέγερση που διήρκεσε ένα τριήμερο και περιλάμβανε 279 τραυματίες μπάτσους, 56 καμένα αστυνομικά οχήματα και πάνω από 150 κατεστραμμένα κτίρια, η μαύρη νεολαία του Μπρίξτον έδειξε ότι δεν επρόκειτο να κάτσει με σταυρωμένα τα χέρια να δέχεται τους καθημερινούς εξευτελισμούς της αστυνομίας. Οι μπάτσοι από την πλευρά τους πήραν το δικό τους μήνυμα. Σύμφωνα με την έκθεση Σκάρμαν που έγινε κατά παραγγελία του αγγλικού κράτους μετά την εξέγερση, αυτό που απαιτούνταν ήταν καλύτερη συνεργασία με την κοινότητα, δηλαδή με τους ντόπιους μικροαστούς και ρουφιάνους, καθώς και μεγαλύτερη εκπροσώπηση των μεταναστευτικών κοινοτήτων στα αστυνομικά σώματα.⁵

Τη δεκαετία του '90, η πολιτική της «μηδενικής ανοχής» και των «σπασμένων τζαμιών», η οποία εφαρμόζονταν ήδη για πολλά χρόνια, έγινε επίσημο αστυνομικό δόγμα για την πόλη της Νέας Υόρκης. Εκεί, ο περιβόητος δήμαρχος Ρούντολφ Τζουλιάνι κι ο αστυνομικός διευθυντής Γουίλιαμ Μπράτον, εφάρμοσαν ανοιχτά την πολιτική της στόχευσης στη μικροπαραβατικότητα εστιάζοντας σε οτιδήποτε διασάλευε την τάξη, όπως για παράδειγμα στο γκραφίτι, σε όσους έμπαιναν χωρίς εισιτήριο στο μετρό, σε όσους καθάριζαν τα παρμπρίζ των αυτοκινήτων στα φανάρια, κτλ. Οι αντιλήψεις για τη δημόσια τάξη που καλλιεργήθηκαν στις ΗΠΑ άρχισαν όλο και περισσότερο να εξαγονται. Όλο και περισσότερες αστυνομικές αρχές διαφόρων κρατών αρ-

χισαν να εκπαιδεύονται με βάση την αμερικανική εμπειρία προσαρμόζοντάς την αναγκαστικά στα τοπικά δεδομένα.

Η κρατική στρατηγική που εστίαζε στη μικροπαραβατικότητα και τη συσπείρωση των απανταχού ρουφιάνων, αποτέλεσε διακομματική πολιτική στην Αγγλία και για την εισαγωγή της τα credits λαμβάνει επάξια το Εργατικό Κόμμα του Τόνι Μπλερ. Έτσι, το αγγλικό κράτος ξεκίνησε το 1997 μία ειδική αστυνομική επιχείρηση με το όνομα «επιχείρηση Τρίαινα» με σκοπό, και καλά, την πάταξη των ένοπλων εγκλημάτων που γίνονταν από μαύρο σε μαύρο. Η επιχείρηση περιλάμβανε τη συμμετοχή ειδικής συμβουλευτικής επιτροπής, στην οποία επικεφαλής ήταν η Claudia Webbe, ανερχόμενη μαύρη πολιτικός του Εργατικού Κόμματος. Με τη συμμετοχή, λοιπόν, της ανερχόμενης μαύρης μεσαίας τάξης το μπάτσικο μήνυμα ήταν εξαιρετικά εξωστρεφές και μπορούσε να συσπειρώσει όλους τους διαθέσιμους ρουφιάνους:

Πριν ξεκινήσει η επιχείρηση, η ροή της πληροφορίας σχετικά με πυροβολισμούς που σχετίζονταν με ναρκωτικά ήταν αμελητέα. Η επιχείρηση είχε υψηλό προφίλ, έκανε φανταχτερές διαφημιστικές καμπάνιες, χρησιμοποιώντας έξυπνες αφίσες, διαφημίσεις στα σινεμά, στήριξη από celebrities και συμμετοχή σε τοπικές εκδηλώσεις όπως το Urban Music Festival στο Earl's Court. Η δημοσιότητα ήταν το κλειδί τόσο για να πείσουν τους κατοίκους να αρχίσουν να παρέχουν κρίσιμες πληροφορίες, όσο και για να αποκρούσουν την κουλτούρα των όπλων και την αντίληψη που υπάρχει σε ένα μέρος της κοινότητας ότι κάποιος με όπλο πρέπει να αντιμετωπίζεται με σεβασμό και φόβο.⁶

Η «επιχείρηση Τρίαινα» εστίαζε στις συνοικίες της εργατικής τάξης και στόχευε στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ αστυνομίας και της μαύρης μεσαίας τάξης. Δεν ήταν απλά μια προπαγανδιστική εκστρατεία, καθώς η επιχείρηση περιλάμβανε κι ένα ειδικό αστυνομικό σώμα. Αλλά αυτό για το οποίο έμεινε γνωστή ήταν η ρουφιανιά, η προσπάθεια καταστολής κάθε αυτόνομης έκφρασης και η επιβολή ενός είδους ρητορικής με την οποία διεξάγεται έκτοτε η συζήτηση για τη δημόσια τάξη και τη «νεανική εγκληματικότητα».

Την ίδια εποχή που μπήκε μπροστά η επιχείρηση αυτή, ανανεώθηκε και το νομοθετικό οπλοστάσιο που στόχευε στη «νεανική εγκληματικότητα». Το 1998, ψηφίστηκε το Crime And Disorder Act στο οποίο περιλαμβάνεται το Διάταγμα για την Αντικοινωνική Συμπεριφορά (Anti Social Behaviour Order), με βάση το οποίο μικροπαραβατικές νεανικές συμπεριφορές όπως το να πίνεις αλκοόλ δημόσια, να μην πληρώνεις εισιτήριο στα μέσα, να επιδεικνύεις θρασύτητα κατά των αρχών ή το να κάνεις γκραφίτι, τιμωρούνταν με ειδικούς προσωποποιημένους περιοριστικούς όρους. Αυτό σήμαινε ότι: αν κάποιος συλλαμβανόταν να κάνει γκραφίτι σε μία περιοχή, του απαγορευόταν να κουβαλάει σπρέι σε αυτή την

περιοχή, αν κάποιος έβριζε τους ρουφιάνους στο σχολείο, του απαγορευόταν να χρησιμοποιεί τη λέξη «ρουφιάνος». ⁷ Η λογική πίσω από το Διάταγμα αυτό περιγραφόταν από τους δημοσιογράφους ως εξής:

Το κίνητρο πίσω από την εισαγωγή τους ήταν λογικό: πολλοί από εμάς, ιδιαίτερα σε υποβαθμισμένες περιοχές, υποφέρουμε από το χαμηλού επιπέδου έγκλημα όπως τη δημόσια κατανάλωση αλκοόλ, τον βανδαλισμό των δημόσιων χώρων [...] Περίπου το 90% των νεολαίων έχουν παραδεχθεί ότι έχουν επιδοθεί στην εφηβεία τους σε κάποιου είδους αντικοινωνική συμπεριφορά.⁸

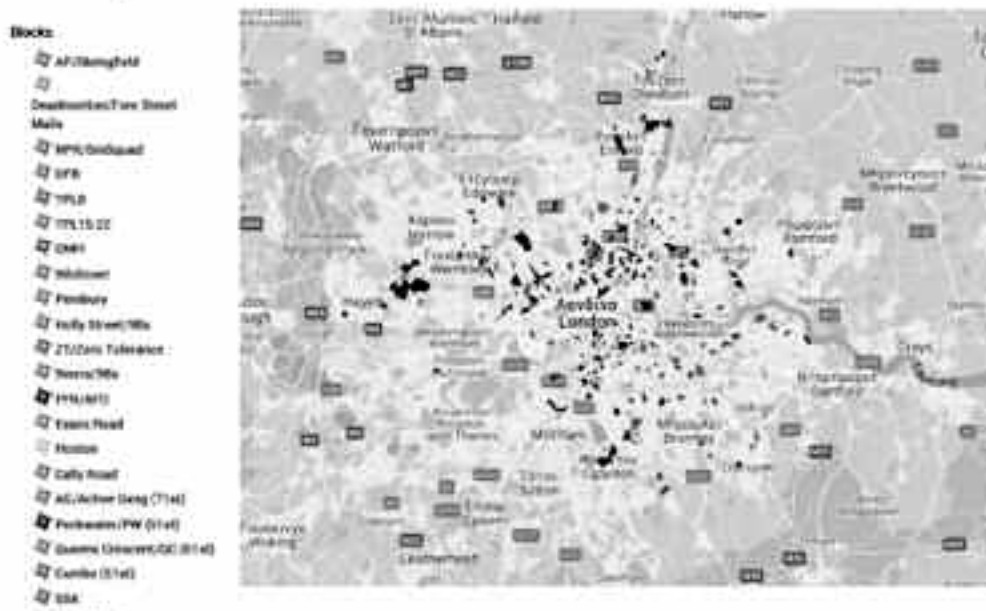
Εκτός όλων αυτών, το Crime And Disorder Act περιλάμβανε το λεγόμενο Section 17, το οποίο υπαγόρευε ότι κάθε δήμος, κοινότητα και τοπικός θεσμός θα έπρεπε να ευθυγραμμίζεται με τις γενικότερες αντεγκληματικές πολιτικές, να συνεργάζεται ενεργά με την αστυνομία και να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες απέναντι στην εγκληματικότητα. Αυτό σήμαινε ότι η πολιτική για τη δημόσια τάξη θα ασκούσαν ενιαία από διάφορους κρατικούς θεσμούς, συμπεριλαμβανομένης της τοπικής αυτοδιοίκησης, κι όχι μόνο από την αστυνομία. Η σημασία του μέτρου αυτού ήταν σημαντική για την αλλαγή νοοτροπίας των τοπικών αρχών:

Το να μην κάνουμε τίποτα δεν αποτελεί επιλογή. Σε βάθος χρόνου, το αποτέλεσμα θα είναι να αλλάξει η νοοτροπία κάθε τοπικής αρχής και έτσι το ζήτημα της μείωσης του εγ-

Ο αμερικανός William Bratton εφάρμοσε τις θεωρίες της «μηδενικής ανοχής» και των «σπασμένων τζαμιών» στη Νέα Υόρκη από τη δεκαετία του '80, όταν και είχε διοριστεί επικεφαλής της αστυνομίας του μετρό. Σταδιακά έγινε ένα είδος ειδήμονα των πιο εξελιγμένων μπατσοθεωριών, ώστε δέχθηκε πρόταση να αναλάβει ειδικό πόστο στην αγγλική αστυνομία. Τελικά δεν ανέλαβε το πόστο, αλλά το 2009 τιμήθηκε για τη συμβολή του στον μετασχηματισμό της αστυνόμευσης στην Αγγλία με τον τίτλο «Commander of the Most Excellent Order of the British Empire (CBE)». Εν τω μεταξύ, είχε μετατραπεί σε ένα είδος celebrity της μηδενικής ανοχής συμμετέχοντας σε συνέδρια και δίνοντας συνεχώς ομιλίες.

Drill Map of London

Χάρτης του Λονδίνου που δείχνει τις περιοχές των σημαντικότερων ομάδων ντριλ ραπ.

κλήματος και της απειθαρχίας θα λαμβάνεται «αυτόματα» υπόψη.⁹

Μαζί με όλα αυτά, η αγγλική αστυνομία είχε το δικαίωμα να διατάξει, χωρίς δικαστική συνδρομή, τη διάλυση οποιασδήποτε συγκέντρωσης άνω των δύο ατόμων. Ήταν ένα είδος επιλεκτικής απαγόρευσης κυκλοφορίας πολύ πριν τη συνηθίσουμε όλοι:

Οι διαταγές εκκένωσης επέτρεπαν στις αστυνομικές δυνάμεις οποιαδήποτε στιγμή, χωρίς δικαστική ενήμερωση ή εποπτεία, να επιβάλουν σε «ομάδες δύο ή περισσότερων ατόμων» να αποχωρήσουν από μία συγκεκριμένη περιοχή, «τη ζώνη εκκένωσης», και να μην έχουν το δικαίωμα επιστροφής για 24 ώρες, αν οι αστυνομικές δυνάμεις είχαν την άποψη ότι συνέβαιναν ή επρόκειτο να συμβούν αντικοινωνικές ενέργειες -προσθέτοντας μια χαριτωμένη δυστοπική αίσθηση «προ-εγκλήματος» σε μία ήδη αυθαίρετη διαδικασία. Τα τοπικά συμβούλια μπορούσαν να ορίσουν ορισμένες περιοχές ως «ζώνες εκκένωσης» ως και για έξι μήνες (και μετά να το ανανεώσουν για άλλους έξι μήνες), ουσιαστικά απαγορεύοντας σε ομάδες δύο ή περισσότερων να αράζουν έξω: εκατοντάδες τέτοιες ζώνες επιβλήθηκαν από το 2003 και μετά, σχεδόν πάντα στις αστικές περιοχές όπου συναθροίζονται νέοι: στους δρόμους, σε πλατείες, γύρω από εμπορικά κέντρα, δίπλα από κόμβους μέσων μεταφοράς. Επιπλέον, οποιοσδήποτε κάτω των δεκαέξι που βρισκόταν στις ζώνες εκκένωσης χωρίς τη συνοδεία γονέα ή «υπεύθυνου ενήλικα», μπορούσε να εξαναγκαστεί να γυρίσει σπίτι και ουσιαστικά να του επιβληθεί απαγόρευση κυκλοφορίας.¹⁰

Το αγγλικό κράτος ανέπτυξε μία σειρά εργαλείων από τα τέλη της δεκαετίας του '90, τα οποία σκόπευαν στον έλεγχο του δημόσιου χώρου και στην εγκληματοποίηση των εφήβων που κατάγονται από μη προνομιούχες περιοχές. Πραγματικά, το να αράζει απλά κανείς σε κάποιες γειτονιές του Λονδίνου είχε μετατραπεί σε δυνητικό έγκλημα. Στόχος τους ήταν η πολυεθνική εργατική νεολαία να τρώει σφαλίρες και να παραμένει βουβή στον πάτο. Την ίδια περίοδο που αναπτύσσονταν αυτά τα μέτρα, μουσικές κουλτούρες του δρόμου βασισμένες στο ραπ άρχισαν να κάνουν ιδιαίτερα ενοχλητικά την εμφάνισή τους. Το ανησυχητικό δεν ήταν ότι οι ράπερς ρίχνανε τα πιο χυδαία καντήλια ενάντια στους μπάτσους και τους ρουφιάνους. Αλλά ότι το στυλ της απειθαρχής νεολαίας άρχισε να ηγεμονεύει πολιτισμικά και να ενοποιεί κοινωνικά ως ό,τι πιο αυθεντικό στη διασκέδαση και τη ζωή της εργατικής νεολαίας.

GRIME: ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ, ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΤΟ, ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΘΙΑΣΜΕΝΟΥΣ¹¹

Το ραπ είχε ήδη φτάσει από τη δεκαετία το '80 στην Αγγλία επηρεασμένο από το αμερικανικό στυλ, όπως παντού στην Ευρώπη. Ένα διακριτά αγγλικό στυλ ραπ άρχισε να δημιουργείται στα τέλη της δεκαετίας του '90 από μία μίξη μεταξύ του παραδοσιακού αμερικανικού χιπ χοπ και της ηλεκτρονικής μουσικής που παιζόταν στην Αγγλία στα '90s, δηλαδή της jungle, της drum n' bass και του ukgarage. Τονέο στυλ, που σταδιακά ονομάστηκε grime, παιζόταν από τους πειρατικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς του Λονδίνου όπως ο Rinse Fm και

ο Deja-Vu. Κλίκες όπως οι So Solid Crew, χωρίς να αποχωρίζονται το χορευτικό στυλ, άρχισαν ταυτόχρονα να ραπάρουν σε πιο σκοτεινές μελωδίες περιγράφοντας -εκτός των άλλων- τη ζωή της νεολαίας στις συνοικίες του Λονδίνου:

Κατάγομαι από ένα μέρος που δεν ξέρεις τι θα παίξει στη γωνία

Θα πας φυλακή, θα αποτύχεις ή θα τα γαμήσεις όλα.¹²

Τα πρώτα grime κομμάτια ήταν αυτά του εικοσάχρονου Wiley και του δεκαεξάχρονου Dizzy Rascal που κυκλοφόρησαν το 2000. Το 2003, ο δίσκος του Dizze Rascal με τίτλο "BoyindaCorner" έκανε ιδιαίτερα δημοφιλές το grime, το οποίο σταδιακά μετατρέποταν σε ένα τρόπο χύμα έκφρασης των καθημερινών εμπειριών στις γειτονιές. Μουσική από δεκαεξάχρονους για δεκαεξάχρονους. Καθώς η δυναμική των πειρατικών ραδιοφώνων είχε αρχίσει να φθίνει, το νέο μουσικό ιδίωμα άρχισε να διαδίδεται από μουσικά τηλεοπτικά κανάλια όπως το Channel U, από το οποίο πέρασαν ράπερς όπως ο Tinchy Stryder, ο Devlin, ο Giggs, ο Skepta. Η εκπομπή "Streetz, Grime and Life" παρουσίαζε τις πιο καυτές νέες μπάρες και ήταν το μέσο για να προβληθούν οι δυνατότητες του νέου μουσικού στυλ σε όλο το νησί.

Παρ' όλα αυτά, οι νεαροί των γειτονιών που χώριζε από την εφηβεία ήταν μακριά από αυτή τη δημοσιότητα. Οι περισσότεροι ήταν γνωστοί μόνο στις γειτονιές τους, σε ένα μικρό αριθμό ανθρώπων. Η βιαιότητα των μπάτσων στις γειτονιές, ιδιαίτερα μετά την «αντιτρομοκρατική» παράνοια στα μέσα της δεκαετίας του 2000, ήταν ένα μόνιμο θέμα του grime. Ο Big Narstie έλεγε στο *Pain Therapy* με σαρκαστικό στυλ: «Οι μπάτσοι γουστάρουν να με σταματάνε, πρέπει να είμαι πολύ καυλιάρης γιατί τους αρέσει να με ψαχουλεύουν». Οι Krept, Konan και Skepta παρομοίως εκφράζανε την οργή τους για τις συνεχείς παρενοχλήσεις της αστυνομίας λέγοντας στο κομμάτι *F.T.W.S./Active*: «Η αστυνομία με σταμάτησε και ήθελε να ψάξει το αμάξι μου, άμα δεν έχουν κάποιο λόγο να το κάνουν, δεν θα ψάξουν τίποτα».

Το grime εξέφραζε μία πλευρά της κοινωνικής και πολιτικής ζωής, η οποία παρουσιαζόταν στον επίσημο λόγο ως «νεανική εγκληματικότητα» ή «έγκλημα με τα μαχαίρια». Αυτός βέβαια ήταν ο τρόπος που η κρατική αφήγηση συσκοτιζε την πραγματικότητα της διατήρησης ολόκληρων κοινοτήτων στον κοινωνικό πάτο. Η παρουσίαση της απειθαρχής εργατικής νεολαίας ως αδίστακτοι εγκληματίες αποτελούσε την εγγύηση της παραμονής τους σε αυτή τη θέση. Σε τελική ανάλυση βέβαια, οι μπάτσοι πάντα αναλάμβαναν δράση. Οι Tinie Tempah, GFrsh και ο Wretch 32 λένε στο κομμάτι *All You*: «Είπα στον μπάτσο ότι δεν μπορώ να αναπνεύσω και ο μπάτσος έβγαλε το γκλοπ, τα σκατά να που τρώμε φίλε δεν μπορείς ούτε να τα φανταστείς».¹³

Από μία σκοπιά το grime, όπως και τόσες άλλες παραλλαγές της ραπ σε διάφορα κράτη, αποτελούσε μια εξιστόρηση του τρόπου με τον οποίο

εφαρμοζόταν η «μηδενική ανοχή» στην Αγγλία, σε μία εποχή που η «αντιτρομοκρατική»-αντιμουσουλμανική παράνοια είχε φτάσει σε τέτοιο βαθμό ώστε οι μπάτσοι πυροβολούσαν στο ψαχνό. «Βραζιλιάνος με οκτώ σφαίρες στο κεφάλι στο Λονδίνο, τι άλλο φοβάσαι πες μου και θα γίνω», έλεγε ο BD Foxmoor το 2005.

Η Αγγλία, χώρα-εξαγωγέας μουσικής και κουλτούρας, είχε μια μακρά παράδοση αφομοίωσης και ενσωμάτωσης: ακόμα και του πιο σκληρού και χυδαίου στυλ της εργατικής τάξης. Αλλά ο ρεαλισμός και η ευθύτητα του grime δημιουργούσε μία αίσθηση κοινότητας και αποτελούσε ένα ενοποιητικό στοιχείο που προκαλούσε ανησυχία. Το πρώτο βήμα ήταν η προσπάθεια να μην έχουν στη διάθεσή τους χώρους πραγματοποίησης συναυλιών. Ο ράπερ Giggs έλεγε σχετικά:

«Οι μπάτσοι με βάση την επιχείρηση Τρίαίνα σταμάτησαν πάνω από 100 συναυλίες μου... Ξέρεις, από τα μέρη από τα οποία καταγόμαστε το ξέρουμε όλοι, ότι οι μπάτσοι, ό,τι και να κάνεις, θα προσπαθήσουν να σε σταματήσουν... Έτσι, αρχίσαμε να κάνουμε κρυφές συναυλίες. Έστειλα ένα e-mail σε όσους είχαν πάρει εισιτήριο και τους έλεγα να έρθουν σε ένα συγκεκριμένο μέρος. Εκεί τους περίμενε ένας δικός μας με λεωφορείο και τους πήγαινε στο κρυφό μέρος όπου θα γινόταν η συναυλία. Το ζήτημα δεν ήταν τα λεφτά που θα έβγαζα, αλλά η φάση».¹⁴

Οι μπάτσοι επισήμως θέσπισαν στα μέσα της δεκαετίας του 2000 τη λεγόμενη «Δήλωση 696». Αυτή ήταν μία δήλωση την οποία έπρεπε να υποβάλλεις στην αστυνομία 14 ημέρες πριν τη συναυλία. Έπρεπε να δηλώσεις τι είδους μουσική θα παιζόταν, σε ποιους απευθυνόταν, τι εθνικότητας θα ήταν αυτοί που θα παρευρίσκονταν, καθώς και τα στοιχεία όλων των εμπλεκόμενων καλλιτεχνών, μαγαζατόρων κτλ. Σε διαφορετική περίπτωση, οι μπάτσοι μπορούσαν να απαγορεύσουν τη συναυλία, όπως κι έγινε πολλές φορές.

Η ανησυχία των κρατικών αρχών για το μίσος της εργατικής νεολαίας για την πάρτη τους αποδείχτηκε σύντομα εύλογη. Στις 4 Αυγούστου του 2011, η δολοφονία από μπάτσους του 29χρονού Mark Duggan στο Τότεναμ του Λονδίνου επανέφερε στο προσκήνιο για ένα σύντομο χρονικό διάστημα το ζήτημα της κατάστασης της εργατικής νεολαίας στις γειτονιές του Λονδίνου, αλλά και ολόκληρου του νησιού. Ο Duggan δεν ήταν καθόλου άγνωστος στη σκηνή του grime στο Τότεναμ: δυο χρόνια πριν τη δολοφονία, είχε εμφανιστεί στο background ενός βιντεοκλίπ του Skepta.¹⁵

Η νεολαία του Λονδίνου, αλλά και άλλων πόλεων της Αγγλίας, τραγούδησε έμπρακτα το Burnin and Lootin του Bob Marley ξανά, τριάντα χρόνια μετά την εξέγερση του Brixton. Καθώς η Αγγλία ετοιμαζόταν για το Brexit, τους ολυμπιακούς αγώνες του 2012 και την επαναφορά των ιδανικών της Γηραιάς Αλβιόνας, η συζήτηση γύρω από την κατάσταση

στις γειτονιές περιορίστηκε στη βέλτιστη αναλογία μπάτσων και κοινωνικών λειτουργιών που θα έπρεπε να έχει η διαχείριση της εργατικής νεολαίας. Το 2012, ένας μαύρος κοινωνικός λειτουργός περιέγραφε το υποκείμενο ενασχόλησής του ως εξής:

Η αντίληψή τους για τον κόσμο – την οποία αποκαλώ νοοτροπία της κοινωνικής αποστέρευσης-στερείται ηθικής διάστασης και ενδιαφέρεται ελάχιστα για τις κοινωνικές υποχρεώσεις ή την αλληλεπίδραση με την κοινωνία γενικότερα. Έχουν τους δικούς τους κώδικες και σύστημα πεπονηθίσεων το οποίο κυριαρχεί στην καθημερινότητά τους, άσχετα με την κοινωνία. Ένας κώδικας που περιλαμβάνει το να γίνονται μέλη συμμοριών, να παραμένουν στη γειτονιά τους, να μη ρουφιανεύουν, να κλέβουν, να είναι κοινωνικά απείθαρχοι, να μη γουστάρουν την αστυνομία, να κουβαλάνε μαχαίρια, να οδηγούνται σε κακές συμπεριφορές, σε τσαμπουκάδες, ακόμα και σε εξεγέρσεις. [...] Το χειρότερο από όλα είναι ότι αυτοί οι νεαροί επιβάλλουν τη δική τους δικαιοσύνη με ολέθριες συνέπειες. Αλλά αυτή η συμπεριφορά τους κάνει να νιώθουν ότι είναι κομμάτι κάποιου πράγματος, ότι ανήκουν κάπου, κάτι που τους αρνείται η κοινωνία. [...] Οι νεαροί αυτοί σκέφτονται: «δεν έχουμε τίποτα, άρα δεν έχουμε τίποτα να χάσουμε».¹⁶

Αυτοί που δεν έχουν τίποτα να χάσουν ανέπτυξαν έναν κώδικα επικοινωνίας, μια κουλτούρα, μια γλώσσα ελάχιστα κατανοητή έξω από τις γειτονιές. Αυτή η κουλτούρα είχε όλα τα χαρακτηριστικά που διατρέχουν την πολυεθνική εργατική τάξη η οποία προσπαθεί να επιβιώσει σε ένα περιβάλλον κρίσης και φασισμού. Μίσος για τους μπάτσους και τους ρουφιάνους, περηφάνια για τη γειτονιά και την παρέα και πάντα μεγάλες δόσεις αυτοκαταστροφής.

Η επόμενη μέρα της εξέγερσης του Τότεναμ είχε χιλιάδες συλλήψεις και καταδίκες. Είχε τα προληπτικά μέτρα ενάντια στην «αντικοινωνική συμπεριφορά» να αυξάνονται. Είχε τους μπάτσους και τις ΜΚΟ να στοχεύουν ξανά στην εργατική νεολαία, πολλές φορές και στην οικογένεια της εργατικής νεολαίας (φωτό 2). Εν ολίγοις, δεν είχε τίποτα ουσιαστικό για τους κατοίκους του Λονδίνου εκτός από μπάτσους και βία.

DRILL : Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ ΤΟΥ TOTENAM

Καθώς αρκετοί αστέρες του grime άρχισαν σταδιακά να γίνονται mainstream, ένα νέο μουσικό στυλ άρχισε να εμφανίζεται στο νότιο Λονδίνο, μερικούς μήνες μετά την εξέγερση στο Τότεναμ. Το στυλ αυτό ονομαζόταν drill και η καταγωγή του ήταν από το Σικάγο. Εκεί όπου έφηβοι ράπερς, όπως ο Chief Kief και ο ξάδερφος του Fredo Santana, διαμόρφωσαν μία σκοτεινή, άμεση και σκληρή εκδοχή της τραπ με βασικό θέμα την περιγραφή των βίαιων περιπετειών των συμμοριών στις γειτονιές.

Μερικές από τις πιο ιστορικές ομάδες drillers του Λονδίνου είναι οι εξής:

Οι «67» από το Brixton Hill είναι από τους πιο γνωστούς στην drill σκηνή. Τα πιο γνωστά μέλη τους είναι οι LD (παλιότερα γνωστός ως Scribz), Monkey, Dimzy, Liquez, ASAP και ο SJ. Η πρώτη τους προσπάθεια για περιοδεία στην Αγγλία απαγορεύτηκε από την αστυνομία. Το 2014, ο Scribz κρίθηκε ένοχος για αντικοινωνική συμπεριφορά και του απαγορεύτηκε να ραπάρει για δύο χρόνια. Ο Scribz άλλαξε το όνομά του σε LD και άρχισε να παίζει με μάσκα. Τα επόμενα χρόνια, πολλά μέλη τους καταδικάστηκαν για ναρκωτικά και φυλακίστηκαν για μεγάλο διάστημα. Στα drills τους εμφανίζεται η γλώσσα των εφήβων του Νότιου Λονδίνου με έμφαση στην περηφάνια και τη δύναμη της συμμορίας, ενώ τα beef σε αντίπαλα crews ήταν συνεχή. Εννοείται πως η βίαιη καθημερινότητά τους διατρέχει από την αρχή μέχρι το τέλος τα lyrics. Τσεκ τα «67 Ft Giggs – Lets Lurk» και το «67 (LD) – Live Corn».

Οι Harlem Spartans από το Kennington του Νότιου Λονδίνου με τους MizOrMac, Loski, Blanco και πολλούς άλλους ήταν από τους πιο ταλαντούχους με μοναδικό flow και πιο μελωδικά beats από το συνηθισμένο. Τα περισσότερα μέλη τους στην πορεία φυλακίστηκαν για ναρκωτικά ή κατοχή όπλου (μαχαίριου) ή δολοφονήθηκαν. Τσεκ «Harlem Spartans (Loski) – Hazards» και «Harlem Spartans (Blanco, Zico, Bis, TG Millian & MizOrMac) – Call Me A Spartan».

Οι «150» από το Angel Town του Brixton βρίσκονταν σε ένα ατέλειωτο beef με τους γειτονικούς «67». Ο Stickz ήταν από τους πρωτοπόρους που καθόρισαν τη βρετανική παραλλαγή του Drill. Τσεκ «Stickzodt X S Wavey X Ard Adz X Jboy X Sho Shallow X Mdargg - Hella Kwengins» και «Stickz - 150 Degrees».

Οι OFB από το Broadwater Farm Estate στο Τότεναμ, του Βόρειου Λονδίνου. Ο Headie One είναι ήδη πολύ γνωστός, αλλά το crew έχει πολλούς άλλους έφηβους ράπερς μεταξύ των οποίων ο Bandokey, του οποίου το πραγματικό όνομα είναι Kemaní Duggan και είναι γιος του δολοφονημένου από τους μπάτσους Mark Duggan. Η δολοφονία του τελευταίου πυροδότησε την εξέγερση στο Τότεναμ το 2011. Τσεκ «OFB (RV & Headie One) – Know Better» και «OFB (Bandokey, Double Lz, SJ) - Next Up?».

Οι Homerton από το Hackney έχουν τρεις από τους σημαντικότερους drillers: τον Unknown T, τον KO και τον V9. Τσεκ «Homerton (Unknown T) – Homerton B» και «Homerton (Unknown T & KO) – 9ner Ting».

ηγemonía σε πολλές γειτονίες της πόλης. Το drill ήταν απαλλαγμένο από οποιαδήποτε λυρική διάθεση και περιέγραφε με ωμό τρόπο τη ζωή στις συνοικίες του Λονδίνου, όπου η οικονομία των ναρκωτικών είχε δημιουργήσει ένα πεδίο αλληπάλληλων συγκρούσεων μεταξύ των συμμοριών από διαφορετικές γειτονίες.

Η κατάσταση δεν ήταν πολύ διαφορετική από το Μπρονξ της δεκαετίας του '70: τα παιδιά της μαύρης εργατικής νεολαίας σφάζονταν μεταξύ τους, αρκετές φορές «για μαλακίες», όπως είχε πει ο Africa Bambaataa. Οι μπάτσοι στη συνέχεια περισυνέλλεγαν χαρούμενοι τα πτώματα, αφού ακόμα ένα «κοινωνικό απόβλητο» βγήκε από τη μέση και κατόπιν στοχοποιούσαν εκ νέου τις μαύρες κοινότητες ως βάρβαρες και αντικοινωνικές.

Εξ αρχής η μουσική drill στοχοποιήθηκε ως μία μουσική που υποκινεί το έγκλημα και συγκεκριμένα αυτό που οι μπάτσοι αποκάλεσαν «το έγκλημα με τα μαχαίρια (knife crime)». Αυτή, βέβαια, είναι στην πραγματικότητα η τρέχουσα κρατική αφήγηση με την οποία παρουσιάζεται ένα κομμάτι του ζητήματος της δημόσιας τάξης στην Αγγλία. Πράγματι, στο drill μπορεί να βρει κάποιος άπειρες αναφορές σε μαχαιρώματα ανάμεσα σε αντίπαλες συμμορίες. Αλλά όλα αυτά συμβαίνουν καθώς η νεολαία βρίσκεται παγιδευμένη μέσα σε μια βίαιη καθημερινότητα και προσπαθεί να επιβιώσει. Μια καθημερινότητα που χτίστηκε από το κράτος και επιτηρείται από τους μπάτσους. Οι AM και ο Skengdo από τους 410 γράφουν στο κομμάτι τους «Από τα νότια»:

Έτσι αρχίσαμε να τριγυρνάμε από δω και από κει και να μαζευόμαστε

οι μπάτσοι όρχησαν να μας κυνηγάνε [...]

Όχι, δεν μπορούν να ανεχτούν που είμαι μαύρος βλέπουν ένα μαύρο νεολαίο και το μόνο που σκέφτονται είναι μαχαιρώματα

Δεν ξέρεις καν αυτό τον τυπά, φοράει αθλητικά και νομίζεις πως σπρώχνει

Έφαγα εννιά μήνες με αναστολή επειδή ράπα, ακόμα δεν πιστεύω ότι συνέβη [...]

Αδερφέ θέλω να βγάλω κάνα φράγκο, δεν παίζει δουλειά, θα βοηθήσεις;

Δεν θέλουν να τον βοηθήσουν, έτσι άρχισε τα ντίλια και είναι φυλακή τώρα

Ρε φίλε απλά προσπαθώ να επιβιώσω, να είμαι σίγουρος ότι θα έχουμε κάτι να φάμε.¹⁷

Η ιστορία του ράπερ MizOrMac από τους Harlem Spartans στη συνοικία του Kennington είναι επίσης ενδεικτική, όσον αφορά την αυτοκαταστροφή στην οποία οδηγεί η ελεγχόμενη από το κράτος παράνομη οικονομία και οι αντιθέσεις poudre facto δημιουργεί. Δύο από τους κολλητούς του MizOrMac, ο Biskit και ο Latz, είχαν μαχαιρωθεί μέχρι θανάτου το 2019, ενώ αυτός ήταν στη φυλακή για κατοχή ενός όπλου και ενός σπαθιού σαμουράι(!). Με την αποφυλάκισή του έγραψε το «Η επιστροφή του Mac» στο οποίο λέει:

Οι «410» από το Myatt's Field κοντά στο Μπρίξτον, με τους Skengdo και AM είναι από τους πιο γνωστούς drillers του Λονδίνου. Το 2018, έγιναν οι πρώτοι στην αγγλική ιστορία που καταδικάστηκαν επειδή έπαιζαν ένα κομμάτι το «Attempted 1.0». Το κομμάτι περιγράφει τις αιματηρές συμπλοκές μεταξύ συμμοριών στο Λονδίνο. Μία πλειάδα λέξεων χρησιμοποιείται για να περιγράψει τον μαχαιρωμένο, όπως «shanked», «cheffed», «chopped», «chinged». Τσεκ «410 (Skengdo & AM) – Crash» και «410 (Sparkz, Y.Rendo & A.M) – Think Again». Στη φωτό οι Skengdo και AM υπογράφουν συμβόλαιο σε δισκογραφική εταιρεία.

RIPMo, Latz, Biskit, Free Smarko

Η επιστροφή του Μακ, Μακ, Μακ/σκοπευτής των Spartans, λοχαγός του Kennington [...]

Είμαστε οι σπαρτιάτες του 21ου αιώνα /στο Νότιο Λονδίνο η πλειοψηφία είναι μαύροι [...]

Αυτά τα χρόνια ήταν κάθε άλλο παρά ωραία/ Όλα τα δάκρυα με κάνανε ακόμα πιο κάθαρμα [...]

Τώρα οι φίλοι μου απ' το Kennington/κάποιοι απ' αυτούς δεν είναι πια μαζί μας [...]

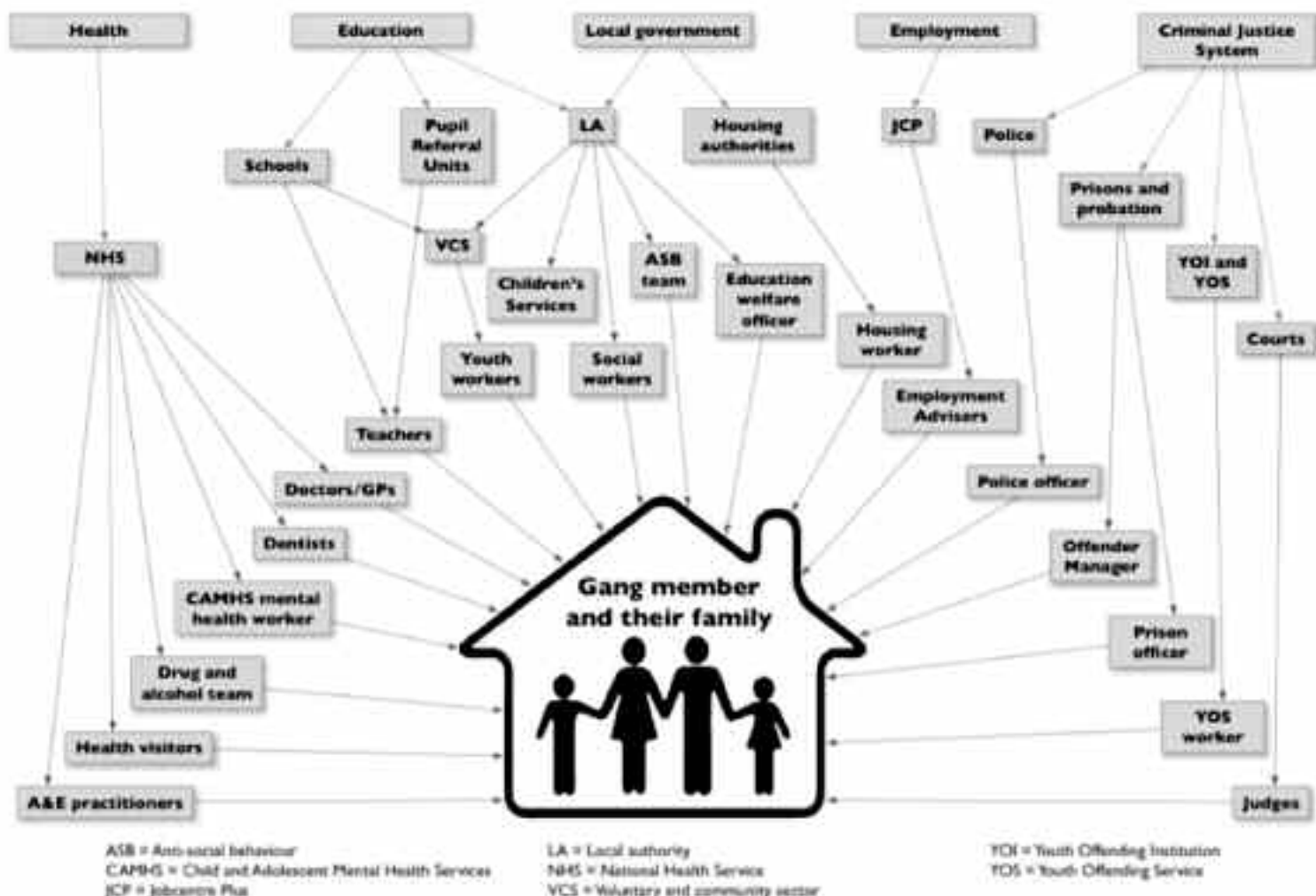
Είμαι ο ίδιος άνθρωπος που έκανε το ντριλ επίκαιρο/Τώρα σκέψου να ραπάρω για το οτιδήποτε

οι μπάτσοι θα νομίσουν ότι είμαι τρομοκράτης Ακούστε κυρίες και κύριοι/μιλάω ως πολίτη του Kennington [...]

Τώρα πίσω στη βίαιη ζωή μου/ενάντια στους εχθρούς και τους μπάτσους.⁸

Αν και η mainstream κουλτούρα του κινηματογράφου και της τηλεόρασης είναι τίγκα στη βία κάθε είδους, η βία που παρουσιάζεται από τη ραπ μουσική γενικά και από το drill πιο συγκεκριμένα, βρέθηκε στο στόχαστρο της λογοκρισίας. Η επικεφαλής της Αστυνομικής Διεύθυνσης του Λονδίνου, Cressida Dick (πρώην επικεφαλής της αντιτρομοκρατικής υπηρεσίας), παρέα με τον πακιστανικής καταγωγής δήμαρχο του Λονδίνου, Sadiq Khan, άρχισαν από το 2017 να πιέζουν το αμερικανικό Youtube, έτσι ώστε όσα μουσικά βίντεο drill rap δεν άρεσαν στη μητροπολιτική αστυνομία του Λονδίνου να κατεβαίνουν από το Youtube. Πράγματι, από το 2018 δεκάδες βίντεο κατέβηκαν, δεκάδες drillers μπήκαν φυ-

Figure 1 Map of local agencies in contact with a typical gang member's family

Το σχεδιάγραμμα αποτυπώνει τη σχέση ενός «συμμορίτη» και της οικογένειάς του με τους τοπικούς κρατικούς θεσμούς. Περιλαμβάνεται σε μία από τις εκθέσεις που καταρτίστηκαν μετά την εξέγερση του Τότεναμ το 2011 κι έχει τίτλο «Σταματώντας τη βία των συμμοριών και των νεολαίων: μία δια-κυβερνητική αναφορά». Η πραγματική στόχευση είναι τα κατώτερα στρώματα της πολυεθνικής εργατικής τάξης και ιδιαίτερα η μονογονεϊκή οικογένεια στις εργατικές

συννοικίες, η οποία αποτελεί το πλέον υποτιμημένο κομμάτι της τάξης. Παρατηρείστε το εύρος των επαφών κράτους-εργατικής τάξης που ξεκινάει από το σύστημα υγείας, περνάει στην εκπαίδευση και καταλήγουν στο σύστημα δικαιοσύνης. Να σημειωθεί ότι στο Νότιο Λονδίνο ένα μεγάλο ποσοστό των οικογενειών είναι μονογονεϊκές.¹⁹

λακή, άλλοι λάβανε ειδικές ποινές ως αντικοινωνικοί, ενώ πολλές συναυλίες τους ακυρώθηκαν.

Όπως ίσως θα έχετε καταλάβει, η «πανδημία του κορωνοϊού», οι απαγορεύσεις κυκλοφορίας, η γενική εγκληματοποίηση της κοινωνίας από τον Μάρτιο του 2020, δεν έκαναν τους κατοίκους των κακόφημων συνοικιών του Λονδίνου να εκπλαγούν. Αυτοί και αυτές που βρίσκονταν εδώ και δεκαετίες σε μία μισο-κρηγυμένη κατάσταση «έκτακτης ανάγκης», γνώριζαν τι πάει να πει απαρτχάιντ. Και πάλι μέσα στις χειρότερες συνθήκες θα πρέπει να επιβιώσουν. Και σίγουρα η κραυγή "back your city" είναι ξανά στα χείλη τους.

1. "CID tryna lock my city/Fuck Trident, we all violent, man back your city" Στίχοι από το κομμάτι "KentNizzy" των Bis και MizOrMac από τους Harlem Spartans το 2017. CID είναι το αντίστοιχο τμήμα Ασφαλείας των μπάτσων στην Αγγλία. Με την λέξη Trident εννοείται η αστυνομική επιχείρηση «Τρίαινα» η οποία περιγράφεται στο κείμενο.

2. Για περισσότερα Σπασμένα τζάμια: σκέψεις για τη δημόσια τάξη και το πάντσιο πανεπιστήμιο σε καιρούς κρίσης, Unfair play και Αρχείο 71, 2016.

3. «Η δύναμη της δρομίσιας γνώσης: Ρατσισμός, δημόσιος χώρος, εργατικές κουλτούρες και χιπ χοπ», στο *Bring the noise: Δεκαπέντε κείμενα για το χιπ χοπ*, Τεφλόν & Αρχείο 71, 2018.

4. Τηλεοπτική συνέντευξη της Μάργκαρετ Θάτσερ, 27/1/1978, <https://www.margarethatcher.org/document/103485>.

5. Wikipedia, λήμμα "Brixton Riots".

6. «Q&A: Operation Trident», BBC NEWS, 14/9/2006.

7. Wikipedia, λήμμα Anti-social behaviour order, Henry Porter "We can't just leave it to the police – we must all tackle antisocial behavior".

8. Julia Margo "Asbos helped make Britain look broken", *The Guardian*, 29/7/2010.

9. «Section 17 of the Crime and Disorder Act 1998: a practical guide for parish and town councils», Mark Deane και Susan Doran, *Nacro Crime and Social Policy Section*, 2002 σελ.10.

10. Dan Hancox, "Inner City Pressure: The Story of Grime", Collins, 2018, e-book, κεφάλαιο «Neighborhood nationalism».

11. Ετσι περιγράφεται το grime στο ντοκιμαντέρ «GRIME: The Documentary | History, Culture & Legacy of the UK's Favourite Underground Music Scene».

12. So Solid Crew "Broken Silence".

13. Παρατίθενται στο Lambros Fatsis "Policing the Beats: The criminalization of UK drill and grime music by the London Metropolitan Police", *The Sociological Review*, 5/2019

14. Ο ράπερ Giggs στο youtube «Giggs on Operation Trident Police Force Shutting Down His Shows», η μετάφραση είναι απόδοση του νοήματος των λεγόμενων του Giggs.

15. Dan Hancox, "Inner City Pressure: The Story of Grime", Collins, 2018, e-book, κεφάλαιο «We run the streets today».

16. Trevor Hercules, "Operation Trident is not the way to tackle gangs. It needs a new approach". *The Guardian*, 19/1/2012.

17. 410 (Feat. AM&Skengdo) – From South.

18. MizOrMac - Return Of The Mac.

19. "The role of the family in facilitating gang membership, criminality and exit", Summary of research undertaken for Catch22, London Metropolitan University, 2013.